

נזקי טמון

באש

בבא קמא סא ע"ב

– סב ע"א

תכנית תלמוד לצעירות

הרבנית מרים רייסלר,

ראש מדרשת אפיקים

תפארת אורות

השיעור היום

חזרה על המשנה – ועיון במקרים של
העבד והגדי

חזרה על מחלוקת רב כהנא ורבא בעניין
מח' ר' יהודה ורבנן על טמון באש

תוספות שמסביר את המחלוקת ומדייקת
אותה

למרחוק: **מתני'** **אלא גדיש של חטין או גדיש של שעורין.** **אס חטין חטין אס שעורין שעורין:** **היה גדי כפות לו כו' חייב.** **על הגדי דבעלי חיים נמי אתרבו מאו הקמה^ה ומשוס דקס ליה צדצה מנייה ליכא למפטריה דאינו חייב מיתה על העצד דהואיל ואינו כפות היה לו לצרוח ופטור עליו ממיתה ומתשלומים. אבל היה עצד כפות לו פטור אפילו על הגדי ועל הגדיש דחייב מיתה על העצד דכתיב נקס נקס (שמות כא) וקס ליה צדצה מנייה ואפי' לא התרו צו שאינו נהרג הא קי"ל (כתובות ד' לד:) דחייבי מיתות שוגגין פטורין. וצגדי לא שני לן צין כפות לשאינו כפות ואידי דנקט בעצד נקט צגדי. וואיכא דאמרי צגדי נמי דוקא נקט סמוך פטור דהיה לו לצרוח והכי קאמר היה עצד כפות לו או גדי סמוך לו פטור ואע"ג דפשיט צשילהי פ' שני (פ.) שורו כממנוו דאס הניח גחלת עליו ונשרף חייב התם הוא דהניח על גבי שור דלא היה לו לשור ליטול אבל הכא היה לו לצרוח: **גמ'** **צסוך של הצירו.** אין לו רשות והוי כמאצד צידים: **צמדליק אס****

בדליקה והתנן ^כלא יעמיד אדם תנור בתוך הבית אלא אם כן יש על גבו גובה ד' אמות היה מעמידו בעלייה עד שיהא תחתיו מעזיבה שלשה טפחים ובכירה טפח יואם הזיק משלם מה שהזיק ר' שמעון אומר לא נאמרו שיעורין הללו אלא שאם הזיק פטור מלשלם אמר רב נחמן אמר רבה בר אבבה הכל לפי גובה הדליקה אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה ^ככר' שמעון וכן אמר רב נחמן אמר שמואל הלכה כר"ש: **מתני'** **המדליק את הגדיש והיו בו כלים ודלקו ר"י אומר משלם מה שבתוכו וחכ"א אינו משלם אלא גדיש של חטין או של שעורין ^ההיה גדי כפות לו ועבד סמוך לו ונשרף עמו חייב עבד כפות לו וגדי סמוך לו ונשרף עמו פטור ^היומודים חכמים לר"י במדליק את הבירה שהוא משלם כל מה שבתוכה שכן דרך בני אדם להניח בביתם: **גמ'** אמר רב כהנא מחלוקת במדליק בתוך שלו והלכה ואכלה בתוך של חבירו דר"י ^המחייב אנוקי טמון באש ורבנן פטרי אבל במדליק בתוך של חבירו דברי הכל משלם כל מה שבתוכו א"ל רבא אי הכי אדתני סיפא מודים חכמים לר"י במדליק את הבירה שמשלם כל מה**

סא ע"ב - המשנה

א. על מה נחלקו ר"י וחכמים במשנה זו, ועל מה הסכימו?

ב. הסבירי את דברי חכמים, "אינו משלם אלא גדיש של חטין או של שעורין".

ג. לאלה שני דינים במשנה לא התייחסו ר"י וחכמים?

למרחוק: **מתני'** **אלא גדיש של חטין או גדיש של שעורין.** **אס חטין חטין אס שעורין שעורין:** **היה גדי כפות לו כו' חייב.** **על הגדי דבעלי חיים נמי אתרבו מאו הקמה^א ומשוס דקס ליה צדצה מיניה ליכא למפטריה דאינו חייב מיתה על העצד דהואיל ואינו כפות היה לו לצרוח ופטור עליו ממיתה ומתשלומים. אצל היה עצד כפות לו פטור אפילו על הגדי ועל הגדיש דחייב מיתה על העצד דכתיב נקס ינקס (שמות כא) וקס ליה צדצה מיניה ואפי' לא התרו צו שאינו נהרג הא קי"ל (כתובות ד' לד:) דחייבי מיתות שוגגין פטורין. וצגדי לא שני לן צין כפות לשאינו כפות ואידי דנקט צעצד נקט צגדי. וואיכא דאמרי צגדי נמי דוקא נקט סמוך פטור דהיה לו לצרוח והכי קאמר היה עצד כפות לו או גדי סמוך לו פטור ואע"ג דפשיט צשילהי פ' שני (פ.) שורו כממנו דאס הניח גחלת עליו ונשרף חייב התם הוא דהניח על גבי שור דלא היה לו לשור ליטול אצל הכא היה לו לצרוח: **גמ'** **צסוך של הצירו.** אין לו רשות והוי כמאצד צידים: **צמדליק אס****

בדליקה והתנן ^אלא יעמיד אדם תנור בתוך הבית אלא אם כן יש על גבו גובה ד' אמות היה מעמידו בעלייה עד שיהא תחתיו מעזיבה שלשה טפחים ובכירה טפח יואם הזיק משלם מה שהזיק ר' שמעון אומר לא נאמרו שיעורין הללו אלא שאם הזיק פטור מלשלם אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוב הכל לפי גובה הדליקה אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה ^בכר' שמעון וכן אמר רב נחמן אמר שמואל הלכה כר"ש: **מתני'** **המדליק את הגדיש והיו בו כלים ודלקו ר"י אומר משלם מה שבתוכו וחכ"א אינו משלם אלא גדיש של חטין או של שעורין ^אהיה גדי כפות לו ועבד סמוך לו ונשרף עמו חייב עבד כפות לו וגדי סמוך לו ונשרף עמו פטור ^אומודים חכמים לר"י במדליק את הבירה שהוא משלם כל מה שבתוכה שכן דרך בני אדם להניח בביתם: **גמ'** אמר רב כהנא מחלוקת במדליק בתוך שלו והלכה ואכלה בתוך של חבירו דר"י ^אמחייב אנוקי טמון באש ורבנן פטרי אבל במדליק בתוך של חבירו דברי הכל משלם כל מה שבתוכו א"ל רבא אי הכי אדתני סיפא מודים חכמים לר"י במדליק את הבירה שמשלם כל מה**

סא ע"ב - המשנה

[1] המדליק את הגדיש והיו בו כלים ודלקו, ר"י אומר: משלם מה שבתוכו, וחכ"א: אינו משלם אלא גדיש של חטין או של שעורין.

[2] היה גדי כפות לו ועבד סמוך לו ונשרף עמו - חייב,

[3] עבד כפות לו וגדי סמוך לו ונשרף עמו - פטור.

[4] ומודים חכמים לר"י, במדליק את הבירה שהוא משלם כל מה שבתוכה, שכן דרך בני אדם להניח בביתם.

רש"י ד"ה היה גדי כפות לו כו' חייב

למרחוק: **מתני'** **אלא גדיש של חטין או גדיש של שעורין.** **אם חטין חטין אם שעורין שעורין:** **היה גדי כפות לו כו' חייב.** על הגדי דבעלי חיים נמנו אחרצו מאו הקמה^ה ומשום דקס ליה **בדרצה** מיניה ליכא למפטריה דאינו חייב מיתה על העצד דהואיל ואינו כפות היה לו לצרות ופטור עליו ממיתה ומתשלומים. אבל היה עצד כפות לו פטור אפילו על הגדי ועל הגדיש דחייב מיתה על העצד דכתיב **נקס ינקס** (שמות כא) וקס ליה **בדרצה** מיניה ואפי' לא התרו צו שאינו נהרג הא קי"ל (כתובות ד' לד:) דחייבי מיתות שוגגין פטורין. ובגדי לא שני לן צין כפות לשאינו כפות ואידי דנקט בעצד נקט בגדי. ואיכא דאמרי בגדי נמי דוקא נקט סמוך פטור דהיה לו לצרות והכי קאמר היה עצד כפות לו או גדי סמוך לו פטור ואע"ג דפשיט בשילהי פ' שני (פז.) שורו כממונו דאם הניח גחלת עליו ונשרף חייב התם הוא דהניח על גבי שור דלא היה לו לשור ליטול אבל הכא היה לו לצרות: **גמ'** **כסוף של חצירו.** אין לו רשות והוי כמאצד צידים: **במדליק אם**

בדליקה והתנן **לא יעמיד אדם תנור בתוך הבית אלא אם כן יש על גבו גובה ד' אמות** היה מעמידו בעלייה עד שיהא תחתיו מעזיבה שלשה טפחים ובכירה טפח: **ואם הזיק משלם** מה שהזיק ר' שמעון אומר לא נאמרו שיעורין הללו אלא שאם הזיק פטור משלם אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוב הכל לפי גובה הדליקה אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' שמעון וכן אמר רב נחמן אמר שמואל הלכה כר' **מתני'** **המדליק את הגדיש והיו בו כלים ודלקו ר"י אומר משלם מה שבתוכו וחכ"א אינו משלם אלא גדיש של חטין או של שעורין** היה גדי כפות לו ועבד סמוך לו ונשרף עמו חייב עבד כפות לו וגדי סמוך לו ונשרף עמו פטור **וימודים חכמים** לר"י במדליק את הבירה שהוא משלם כל מה שבתוכה שכן דרך בני אדם להניח בבתים: **גמ'** אמר רב כהנא מחלוקת במדליק בתוך שלו והלכה ואכלה בתוך של חבירו דר"י **מחייב** אנוקי טמון באש ורבנן פטרי אבל במדליק בתוך של חבירו דברי הכל משלם כל מה שבתוכו א"ל רבא אי הכי אדתני סיפא מודים חכמים לר"י במדליק את הבירה שמשלם כל מה

על הגדי - דבעלי חיים נמי אתרבו מ"אן הקמה" ומשום דקם ליה בדרבה מיניה ליכא למפטריה דאינו חייב מיתה על העבד דהואיל ואינו כפות היה לו לברוח ופטור עליו ממיתה ומתשלומים אבל היה עבד כפות לו - פטור אפילו על הגדי ועל הגדיש, דחייב מיתה על העבד דכתיב "נקם ינקם" (שמות כא) וקם ליה בדרבה מיניה ואפי' לא התרו בו שאינו נהרג הא קי"ל (כתובות ד' לד:) דחייבי מיתות שוגגין פטורין **[פירוש ראשון בקשר לדין הגדי]** ובגדי לא שני לן בין כפות לשאינו כפות ואידי דנקט בעבד נקט בגדי **[פירוש שני בקשר לדין הגדי]** ואיכא דאמרי בגדי נמי דוקא נקט - סמוך פטור דהיה לו לברוח והכי קאמר היה עבד כפות לו או גדי סמוך לו פטור ואף על גב דפשיט בשילהי פ' שני (רז) שורו כממונו דאם הניח גחלת עליו ונשרף חייב התם הוא דהניח על גבי שור, דלא היה לו לשור ליטול - אבל **הכא** היה לו לברוח.

רש"י ד"ה היה גדי כפות לו כו' חייב

דין הגדי ונימוקו	דין העבד ונימוקו	
א.	ב.	[2] היה גדי כפות לו ועבד סמוך לו ונשרף עמו - חייב,
ג.	ד.	[3] עבד כפות לו וגדי סמוך לו ונשרף עמו - פטור - לפי פירוש רש"י הראשון
ה.	ו.	[3] עבד כפות לו וגדי סמוך לו ונשרף עמו - פטור - לפי פירוש רש"י השני

על הגדי - דבעלי חיים נמי אתרבו מ"אן הקמה" ומשום דקם ליה בדרבה מיניה ליכא למפטריה דאינו חייב מיתה על העבד דהואיל ואינו כפות היה לו לברוח ופטור עליו ממיתה ומתשלומים אבל היה עבד כפות לו - פטור אפילו על הגדי ועל הגדיש, דחייב מיתה על העבד דכתיב "נקם ינקם" (שמות כא) וקם ליה בדרבה מיניה ואפי' לא התרו בו שאינו נהרג הא קי"ל (כתובות ד' לד:) דחייבי מיתות שוגגין פטורין [פירוש ראשון בקשר לדין הגדי] ובגדי לא שני לן בין כפות לשאינו כפות ואידי דנקט בעבד נקט בגדי [פירוש שני בקשר לדין הגדי] ואיכא דאמרי בגדי נמי דוקא נקט - סמוך פטור דהיה לו לברוח והכי קאמר היה עבד כפות לו או גדי סמוך לו פטור ואף על גב דפשיט בשילהי פ' שני (זכ) שורו כממונו דאם הניח גחלת עליו ונשרף חייב התם הוא דהניח על גבי שור, דלא היה לו לשור ליטול - אבל הכא היה לו לברוח.

רש"י ד"ה היה גדי כפות לו כו' חייב

דין העבד ונימוקו	דין הגדי ונימוקו	
חייב על השדה (והגדי), ופטור במות העבד, כי העבד היה עשוי לברוח	חייב על הגדי כי חייב על "בעלי קומה" (וגם חייב על נזקי השדה)	[2] היה גדי כפות לו ועבד סמוך לו ונשרף עמו - חייב,
פטור על העבד וגם על כל השאר משום קים ליה מדרבה מיניה והוא חייב מיתה	פטור על העבד וגם על כל השאר משום קים ליה מדרבה מיניה, בין אם הגדי סמוך או כפות	[3] עבד כפות לו וגדי סמוך לו ונשרף עמו - פטור - לפי פירוש רש"י הראשון
~~פטור על העבד וגם על כל השאר משום קים ליה מדרבה מיניה והוא חייב מיתה~~	~~פטור מתשלום על הגדי (אך חייב על נזקי השדה) משום שהיה לגדי לברוח~~	[3] עבד כפות לו וגדי סמוך לו ונשרף עמו - פטור - לפי פירוש רש"י השני

על הגדי - דבעלי חיים נמי אתרבו מ"או הקמה" ומשום דקם ליה בדרבה מיניה ליכא למפטריה דאינו חייב מיתה על העבד דהואיל ואינו כפות היה לו לברוח ופטור עליו ממיתה ומתשלומים אבל היה עבד כפות לו - פטור אפילו על הגדי ועל הגדיש, דחייב מיתה על העבד דכתיב "נקם ינקם" (שמות כא) וקם ליה בדרבה מיניה ואפי' לא התרו בו שאינו נהרג הא קי"ל (כתובות ד' לד:) דחייבי מיתות שוגגין פטורין

[פירוש ראשון בקשר לדין הגדי] ובגדי לא שני לן בין כפות לשאינו כפות ואידי דנקט בעבד נקט בגדי [פירוש שני בקשר לדין הגדי] ואיכא דאמרי בגדי נמי דוקא נקט - סמוך פטור דהיה לו לברוח והכי קאמר היה עבד כפות לו או גדי סמוך לו פטור ואף על גב דפשיט בשילהי פ' שני (טז) שורו כממונו דאם הניח גחלת עליו ונשרף חייב התם הוא דהניח על גבי שור, דלא היה לו לשור ליטול - אבל הכא היה לו לברוח.

מחלוקת ר"י וחכמים

[1] המדליק את הגדיש והיו בו כלים ודלקו, ר"י אומר: משלם מה שבתוכו, וחכ"א: אינו משלם אלא גדיש של חטין או של שעורין.
 [4] ומודים חכמים לר"י, במדליק את הבירה שהוא משלם כל מה שבתוכה, שכן דרך בני אדם להניח בבתים.

הסכמה בין ר' יהודה וחכמים	מחלוקת		
	חכמים	ר' יהודה	
המקרה והדין: [ד]	המקרה:		רב כהנא
	[ג]	הדין: [ב]	
המקרה והדין: [יא]	המקרה: [ה]		רבא
	[ז]	הדין: [ו]	
	המקרה: [ח]		
	[י]	הדין: [ט]	

פסור ומודים חכמים לר"י במדליק את הבירה שהוא משלם כל מה שבתוכה שכן דרך בני אדם להניח בבתים: **גמ'** אמר רב כהנא מחלוקת במדליק בתוך שלו והלכה ואכלה בתוך של חבירו דר"י מחייב אנוקי טמון באש ורבנן פטרי אבל במדליק בתוך של חבירו דברי הכל משלם כל מה שבתוכו א"ל רבא אי הכי אדתני סיפא מודים חכמים לר"י במדליק את הבירה שמשלם כל מה שבתוכה שכן דרך בני אדם להניח בבתים לפלוג וליתני בדידה בד"א במדליק בתוך שלו והלכה ואכלה בתוך של חבירו אבל מדליק בתוך של חבירו דברי הכל משלם כל מה שהיה בתוכו אלא אמר רבא בתרתי פליגי פליגי במדליק בתוך שלו והלכה ואכלה בתוך של חבירו דר"י מחייב אטמון באש ורבנן סברי לא מחייב ופליגי נמי במדליק בשל חבירו דר"י סבר משלם כל מה שבתוכו ואפילו ארנקי ורבנן סברי וכלים שדרכן להטמין בגדיש כגון מוריגין וכלי בקר הוא דמשלם כלים שאין דרכן להטמין בגדיש לא משלם תנו רבנן המדליק את הגדיש והיו בו כלים ודלקו ר"י אומר משלם כל מה שהיה בתוכו וחכמים אומרים של חטין או גדיש של שעורין ורואין מקום כ

מחלוקת ר"י וחכמים

[1] המדליק את הגדיש והיו בו כלים ודלקו, ר"י אומר: משלם מה שבתוכו, וחכ"א: אינו משלם אלא גדיש של חטין או של שעורין.
 [4] ומודים חכמים לר"י, במדליק את הבירה שהוא משלם כל מה שבתוכה, שכן דרך בני אדם להניח בבתים.

הסכמה בין ר' יהודה וחכמים	מחלוקת		
	ר' יהודה	חכמים	
המקרה: המצית (את של חבירו) הדין: חייב על כל מה שבתוכו	המקרה: אש שהתפשטה מרשותי בטעות		רב כהנא
	לא מחייב בטמון	הדין: מחייב בטמון	
המקרה והדין: [יא]	המקרה: [ה]		רבא
	[ז]	הדין: [ו]	
	המקרה: [ח]		
	[י]	הדין: [ט]	

פסוק ומודים חכמים לר"י במדליק את הבירה שהוא משלם כל מה שבתוכה שכן דרך בני אדם להניח בבתים: גמ' אמר רב כהנא מחלוקת במדליק בתוך שלו והלכה ואכלה בתוך של חבירו דר"י מחייב אנוקי טמון באש ורבנן פטרי אבל במדליק בתוך של חבירו דברי הכל משלם כל מה שבתוכו א"ל רבא אי הכי אדתני סיפא מודים חכמים לר"י במדליק את הבירה שמשלם כל מה שבתוכה שכן דרך בני אדם להניח בבתים לפלוג וליתני בדידה בד"א במדליק בתוך שלו והלכה ואכלה בתוך של חבירו אבל מדליק בתוך של חבירו דברי הכל משלם כל מה שהיה בתוכו אלא אמר רבא בתרתי פליגי פליגי במדליק בתוך שלו והלכה ואכלה בתוך של חבירו דר"י מחייב אטמון באש ורבנן סברי לא מחייב ופליגי נמי במדליק בשל חבירו דר"י סבר משלם כל מה שבתוכו ואפילו ארנקי ורבנן סברי וכלים שדרכן להטמין בגדיש כגון מוריגין וכלי בקר הוא דמשלם כלים שאין דרכן להטמין בגדיש לא משלם תנו רבנן המדליק את הגדיש והיו בו כלים ודלקו ר"י אומר משלם כל מה שהיה בתוכו וחכמים אומרים של חטין או גדיש של שעורין ורואין מקום כ

מחלוקת ר"י וחכמים

[1] המדליק את הגדיש והיו בו כלים ודלקו, ר"י אומר: משלם מה שבתוכו, וחכ"א: אינו משלם אלא גדיש של חטין או של שעורין.
 [4] ומוזים חכמים לר"י, במדליק את הבירה שהוא משלם כל מה שבתוכה, שכן דרך בני אדם להניח בבתים.

הסכמה בין ר' יהודה וחכמים	מחלוקת		
	חכמים	ר' יהודה	
המקרה: המצית (את של חבירו) הדין: חייב על כל מה שבתוכו	המקרה: אש שהתפשטה מרשותי בטעות		רב כהנא
	לא מחייב בטמון	הדין: מחייב בטמון	
המקרה והדין: המצית את בית חבירו הדין: משלם על כל מה שבתוכו מפני שהכל נמצא בבית	המקרה: אש שהתפשטה מרשותי בטעות		רבא
	לא מחייב בטמון	הדין: מחייב בטמון	
	המקרה: המצית (את השדה של חבירו)		
	משלם רק מה שעשוי להיות במקום, כגון כלי עבודה, אך לא ארנקי	הדין: משלם כל מה שבתוכו, כולל ארנקי	

פסוק ומוזים חכמים לר"י במדליק את הבירה שהוא משלם כל מה שבתוכה שכן דרך בני אדם להניח בבתים: **גמ'** אמר רב כהנא מחלוקת במדליק בתוך שלו והלכה ואכלה בתוך של חבירו דר"י מחייב אנוקי טמון באש ורבנן פטרי אבל במדליק בתוך של חבירו דברי הכל משלם כל מה שבתוכו א"ל רבא אי הכי אדתני סיפא מוזים חכמים לר"י במדליק את הבירה שמשלם כל מה שבתוכה שכן דרך בני אדם להניח בבתים לפלוג וליתני בדידה בד"א במדליק בתוך שלו והלכה ואכלה בתוך של חבירו אבל מדליק בתוך של חבירו דברי הכל משלם כל מה שהיה בתוכו אלא אמר רבא בתרתי פליגי פליגי במדליק בתוך שלו והלכה ואכלה בתוך של חבירו דר"י מחייב אטמון באש ורבנן סברי לא מחייב ופליגי נמי במדליק בשל חבירו דר"י סבר משלם כל מה שבתוכו ואפילו ארנקי ורבנן סברי וכלים שדרכן להטמין בגדיש כגון מוריגין וכלי בקר הוא דמשלם כלים שאין דרכן להטמין בגדיש לא משלם תנו רבנן המדליק את הגדיש והיו בו כלים ודלקו ר"י אומר משלם כל מה שהיה בתוכו וחכמים אומרים של חטין או גדיש של שעורין ורואין מקום כי

מחלוקת ר"י וחכמים

[1] המדליק את הגדיש והיו בו כלים ודלקו, ר"י אומר: משלם מה שבתוכו, וחכ"א: אינו משלם אלא גדיש של חטין או של שעורין.
 [4] ומודים חכמים לר"י, במדליק את הבירה שהוא משלם כל מה שבתוכה, שכן דרך בני אדם להניח בבתים.

דר"י מחייב אפי' ארנקי בגדיש שאין דרך להניח מדנקט מודים חכמים במדליק את הבירה דלכך נקט בירה שרוצה למצוא שיחייבו רבנן אפי' בארנקי כמו ר"י

ואי רבי יהודה לא מחייב במדליק בתוך שלו אלא דוקא במוריגין הוה ליה לפלוגי בדידה ולימא דמודים חכמים במדליק גדיש של חבירו דחייב במוריגין אלא ודאי:

[1] מחייב ר"י במדליק בתוך שלו אפי' בארנקי בגדיש

[2] ורבנן לא מחייבי אפי' במוריגין דקתני אינו משלם אלא גדיש של חטים כו'

ופליגי נמי במדליק בתוך של חבירו דר' יהודה מחייב אפי' בארנקי בגדיש

ורבנן לא מחייבי אלא במוריגין של חבירו שדרכו להניח בגדיש או ארנקי בבית שדרך להניח כל דבר בבתים

הסכמה בין ר' יהודה וחכמים	מחלוקת		
	חכמים	ר' יהודה	
המקרה: המצית (את של חבירו) הדין: חייב על כל מה שבתוכו	המקרה: אש שהתפשטה מרשותי בטעות		רב כהנא
	לא מחייב בטמון	הדין: מחייב בטמון	
המקרה והדין: המצית את <u>בית</u> חבירו הדין: משלם על כל מה שבתוכו מפני שהכל נמצא בבית	המקרה: אש שהתפשטה מרשותי בטעות		רבא
	לא מחייב בטמון	הדין: מחייב בטמון אפילו ארנקי ולא רק כלי עבודה	
	המקרה: המצית (את השדה של חבירו)		
	הדין: משלם כל מה שבתוכו, כולל ארנקי שבתוכו, אך לא ארנקי עבודה, אך לא ארנקי עבודה, אך לא ארנקי עבודה	הדין: משלם כל מה שבתוכו, כולל ארנקי עבודה, אך לא ארנקי עבודה	

תוספות סא ע"ב ד"ה אלא אמר רבא בתרתי פליגי [פליגי] במדליק בתוך שלו כו' –

דר"י מחייב אפי' ארנקי בגדיש שאין דרך להניח
מדנקט מודים חכמים במדליק את הבירה
דלכך נקט בירה שרוצה למצוא שיחייבו רבנן אפי'
בארנקי כמו ר"י

מדליק בית (בירת) חברו	המדליק (שדה) של חברו	המדליק בתוך שלו	
ג.	ב.	א.	ר' יהודה
ו.	ה.	ד.	חכמים

ואי רבי יהודה לא מחייב במדליק בתוך שלו אלא דוקא
במוריגין הוה ליה לפלוגי בדידה ולימא דמודים חכמים
במדליק גדיש של חברו דחייב במוריגין
אלא ודאי:

[1] מחייב ר"י במדליק בתוך שלו אפי' בארנקי בגדיש
[2] ורבנן לא מחייבי אפי' במוריגין דקתני אינו משלם
אלא גדיש של חטים כו'

ופליגי נמי במדליק בתוך של חברו דר' יהודה מחייב
אפי' בארנקי בגדיש
ורבנן לא מחייבי אלא במוריגין של חברו שדרכו להניח
בגדיש או ארנקי בבית שדרך להניח כל דבר בביתם.

תוספות סא ע"ב ד"ה אלא אמר רבא בתרתי פליגי [פליגי] במדליק בתוך שלו כו' –

דר"י מחייב אפי' ארנקי בגדיש שאין דרך להניח מדנקט מודים חכמים במדליק את הבירה דלכך נקט בירה שרוצה למצוא שיחייבו רבנן אפי' בארנקי כמו ר"י

ואי רבי יהודה לא מחייב במדליק בתוך שלו אלא דוקא במוריגין הוה ליה לפלוגי בדידה ולימא דמודים חכמים במדליק גדיש של חברו דחייב במוריגין אלא ודאי:

[1] מחייב ר"י במדליק בתוך שלו אפי' בארנקי בגדיש
[2] ורבנן לא מחייבי אפי' במוריגין דקתני אינו משלם אלא גדיש של חטים כו'

ופליגי נמי במדליק בתוך של חברו דר' יהודה מחייב אפי' בארנקי בגדיש

ורבנן לא מחייבי אלא במוריגין של חברו שדרכו להניח בגדיש או ארנקי בבית שדרך להניח כל דבר בבתים.

מדליק בית (בירת) חברו	המדליק (שדה) של חברו	המדליק בתוך שלו	
חייב גם על ארנק חברו שנשרף	חייב גם על ארנק חברו שנשרף	חייב גם על ארנק חברו שנשרף בגדיש	ר' יהודה
חייב גם על ארנק חברו שנשרף	חייב על המוריגין – מה שרגיל שיהיה בתוכו	לא חייב כלל – גזירת הכתוב	חכמים

תוספות סא ע"ב ד"ה אלא אמר רבא בתרתי פליגי [פליגי] במדליק בתוך שלו כו' –

דר"י מחייב אפי' ארנקי בגדיש שאין דרך להניח
מדנקט מודים חכמים במדליק את הבירה
דלכך נקט בירה שרוצה למצוא שיחייבו רבנן אפי' בארנקי
כמו ר"י

ואי רבי יהודה לא מחייב במדליק בתוך שלו אלא דוקא
במוריגין הוה ליה לפלוגי בדידה ולימא דמודים חכמים
במדליק גדיש של חבירו דחייב במוריגין
אלא ודאי:

[1] מחייב ר"י במדליק בתוך שלו אפי' בארנקי בגדיש
[2] ורבנן לא מחייבי אפי' במוריגין דקתני אינו משלם אלא
גדיש של חטים כו'

ופליגי נמי במדליק בתוך של חבירו דר' יהודה מחייב אפי'
בארנקי בגדיש
ורבנן לא מחייבי אלא במוריגין של חבירו שדרכו להניח
בגדיש או ארנקי בבית שדרך להניח כל דבר בבתים.

ב. אילו היה כתוב "מודים
חכמים במדליק גדיש של
חבירו דחייב במוריגין" –
מה היינו מבינות על
שיטת ר' יהודה?

א. מה למד תוספות מזה
שכתוב "מודים חכמים
במדליק את הבירה"?

ג. מה מדייק תוספות
שלא היה ברור מן
הסוגיה?

ברייתא סא ע"ב
- סב ע"א

שאלות??

תנו רבנן: המדליק את הגדיש והיו בו כלים ודלקו,
ר"י אומר: משלם כל מה שהיה בתוכו,
וחכמים אומרים: אינו משלם אלא גדיש של חטין או גדיש של שעורין,
ורואין מקום כלים כאילו הוא מלא תבואה.
במה דברים אמורים? במדליק בתוך שלו והלכה
ודלקה בתוך של חבירו,
אבל מדליק בתוך של חבירו - משלם כל מה שהיה בתוכו.

ומודה ר' יהודה לחכמים,

[א] במשאל מקום לחבירו להגדיש גדיש והגדיש והטמין,

ש אין משלם אלא דמי גדיש בלבד;

[ב1] להגדיש חטין והגדיש שעורין,

[ב2] שעורין והגדיש חטין,

[ב3] חטין וחיפן בשעורין,

[ב4] שעורין וחיפן בחטים,

שאינו משלם אלא דמי שעורין בלבד.

ברייתא סא ע"ב – סב ע"א

א. על איזה קושי
בברייתא דבר תוספות?

ב. מה ההבדל בין
"מודים" ל"במה דברים
אמורים" בסוגייתנו?

ג. מניין לתוספות
שהמילים "במה דברים
אמורים" קשורות רק
לדברי חכמים ולא לדברי
ר' יהודה?

תנו רבנן: המדליק את הגדיש והיו בו כלים ודלקו,

ר"י אומר: משלם כל מה שהיה בתוכו,

וחכמים אומרים: אינו משלם אלא גדיש של חטין או גדיש של שעורין,

ורואין מקום כלים כאילו הוא מלא תבואה.

במה דברים אמורים? במדליק בתוך שלו והלכה

ודלקה בתוך של חבירו,

אבל מדליק בתוך של חבירו - משלם כל מה שהיה בתוכו.

**תוספות ד"ה במה דברים אמורים במדליק בתוך שלו והלכה ודלקה בתוך של חברו
אבל במדליק בתוך של חבירו משלם כל מה שבתוכו –**

כלומר בדבר שדרכו כגון מוריגים וכלי בקר אבל ארנקי בגדיש - לא מחייבי רבנן,

אף על פי שדקדקנו בכל הני דלעיל שיהא משלם "כל מה שבתוכו" לרבנן כמו לר' יהודה

הני מילי היכא דקתני "ומודים" אַן היכא דקתני "דברי הכל"

אבל הכא "במה דברים אמורים" קתני, ורבנן מילתייהו מפרשי ולא אמילתא דרבי יהודה קיימי.

ברייתא סא ע"ב – סב ע"א

א. למה מודה ר' יהודה לחכמים במקרה א? ראו רש"י ד"ה אלא דמי גדיש. כלומר, למה הוא לא מחייב על טמון?

ב. למה מודה ר' יהודה לחכמים במקרי בן-1-4? ראו רש"י ד"ה חטין וחיפן בשעורים. למה הוא לא מחייב כאן בטמון?

ומודה ר' יהודה לחכמים,

[א] במשאל מקום לחבירו להגדיש גדיש והגדיש והטמין,

שאינ משלם אלא דמי גדיש בלבד;

[ב1] להגדיש חטין והגדיש שעורין,

[ב2] שעורין והגדיש חטין,

[ב3] חטין וחיפן בשעורין,

[ב4] שעורין וחיפן בחטים,

שאינו משלם אלא דמי שעורין בלבד

במה דברים אמורים במה שאמר ר' יהודה לחכמים שבתוכו. כלומר צדצר שדרס צגדיש לא מחייבי רצנן אע"פ

ד"ה משלם מה שצפוקו. רצא מתוך לה לטעמיה צכליס שדרסן להטמין צגדיש: אלא דמי גדיש. אס הצעירו צעל השדה ללא קציל עליה אלא נטירותא דגדיש: חטין וחיפן בשעורים. אע"פ שנותן לו רשות לחטין אינו משלם אלא שעורין דאמר ליה לא ראיתי אלא שעורין לפיכך לא נוהרתי

במה דברים אמורים במדליק בתוך שלו והלכה ודלקה בתוך של חבירו אבל מדליק בתוך של חבירו (דברי הכל) משלם כל מה שהיה בתוכו ומודה ר' יהודה לחכמים "במשאל מקום לחבירו להגדיש גדיש והגדיש והטמין שאין משלם אלא דמי גדיש בלבד להגדיש חטין והגדיש שעורין שעורין והגדיש חטין וחיפן בשעורין שעורין וחיפן בחטים שאינו משלם אלא דמי שעורין בלבד אמר רבא הנותן דינר זהב לאשה

צבן כל כך: מאי הוה לין גציה דאוקסיה. צידים שטרפתו או שהשלכתו לים. ולא דמי למשאל מקום לחבירו להגדיש שעורין והגדיש חטים דאמרן לעיל אינו משלם אלא דמי שעורין דמצעיר לא מזיק צידים הוא אלא פושע דכתיב כי תלך אש מעצמה מפי המורה: פשעה צו. לא שמרתו כדרך השומרים ואצד: [צדרצא] מסניסו לה. משמיה דרצא אמריתו לה: שעורין וחיפן צחטין. נותן לו

מקרה דומה – מסברא או מן הברייתא?

אמר רבא: הנותן דינר זהב לאשה,
ואמר לה הזהרי בו של כסף הוא,

הזיקתו - משלמת דינר זהב, משום דאמר לה: מאי
הוה ליך גביה דאזקתיה;

פשעה בו - משלמת של כסף, דאמרה ליה: נטירותא
דכספא קבילי עלי, נטירותא דדהבא לא קבילי עלי.

א"ל רב מרדכי לרב אשי: אתון בדרבא מתניתו לה,
אנן ממתניתא פשיטא לן:

חטין וחיפן בשעורין, שעורין וחיפן בחטין - אינו משלם
אלא דמי שעורין בלבד;

אלמא אמר ליה: נטירותא דשערי קבילי עלי,

הכא נמי אמרה ליה: נטירותא דדהבא לא קבילי עלי.

במה דברים אמורים במדליק בתוך שלו
והלכה ודלקה בתוך של חברו אבל מדליק
בתוך של חברו⁶ (דברי הכל) משלם כל מה
שהיה בתוכו ומודה ר' יהודה לחכמים
"במשאיל מקום לחבירו להגדיש גדיש
והגדיש והטמין שאין משלם אלא דמי גדיש
בלבד להגדיש חטין והגדיש שעורין שעורין
והגדיש חטין חטין וחיפן בשעורין שעורין
וחיפן בחטים שאינו משלם אלא דמי שעורין
בלבד אמר רבא: הנותן דינר זהב לאשה
ואמר לה הזהרי בו של כסף הוא הזיקתו
משלמת דינר זהב משום דאמר לה מאי הוה
ליך גביה דאזקתיה יפשעה בו משלמת של
כסף דאמרה ליה נטירותא דכספא קבילי
עלי נטירותא דדהבא לא קבילי עלי א"ל רב
מרדכי לרב אשי אתון בדרבא מתניתו לה
אנן ממתניתא פשיטא לן חטין וחיפן בשעורין
שעורין וחיפן בחטין אינו משלם אלא דמי
שעורין בלבד אלמא אמר ליה נטירותא
דשערי קבילי עלי הכא נמי אמרה ליה
נטירותא דדהבא לא קבילי עלי אמר רב

בהן כל כד: מאי הוה ליך גביה
דאזקתיה. צידים שטרפתו או שהשלכתו
ליס. ולא דמי למשאיל מקום לחבירו
להגדיש שעורין והגדיש חטים דאמרן
לעיל אינו משלם אלא דמי שעורין
דמבעיר לא מוזיק צידים הוה אלא אלא
פושע כדכתיב⁷ כי תלא אש מעלמה
מפי המורה: פשעה צו. לא שמרתו
כדרך השומרים ואצד: [בדריבא]
מסניטו לה. משמיה דרבא אמריתו
לה: שעורין וחיפן בחטין. נותן לו
רשות להגדיש שעורין ולא חטין: שמעיה
מילתא לר' יהודה. אליבא דר' יהודה
דמתני': עשו סקנא נגול צאשו. כי
היכי דתקנו רבנן לנגול לישבע כמה
גולו ויטול דתנן צמסכת שזעות
(דף מד:) אלו נשבעין ונטולין השכיר
והנגול כך תקנו צאשו שישבע מה
הטמין ויטול: אליבא דמ"ד לא
דיינינן דינא דגרמא. צפרק הגוזל
ומאכיל (לקמן דף קז:): כנספתא. ארגו
שמניחין צו כספיה: אמיד. עשיר
שאומדין אותו לכלי כסף:
מתני'

מקרה דומה – מסברא או מן הברייתא?

אמר רבא:

	מה עשתה האשה?	מה הדין?	נימוק
1	א.	ב.	ג.
2	ד.	ה.	ו.

ז. איזה משני מקרים אלה אינו דומה למקרים בברייתא לפי רש"י, ולמה?

במה דברים אמורים במדליק בתוך שלו והלכה ודלקה בתוך של חברו אבל מדליק בתוך של חברו⁶ (דברי הכל) משלם כל מה שהיה בתוכו ומודה ר' יהודה לחכמים "במשאיל מקום לחבירו להגדיש גדיש והגדיש והטמין שאין משלם אלא דמי גדיש בלבד" להגדיש הטין והגדיש שעורין שעורין והגדיש הטין וחופן בשעורין שעורין וחופן בחטים שאינו משלם אלא דמי שעורין בלבד אמר רבא יהנותן דינר זהב לאשה ואמר לה הזהרי בו של כסף הוא הזיקתו משלמת דינר זהב משום דאמר לה מאי הוה לך גביה דאוקתיה יפשעה בו משלמת של כסף דאמרה ליה נטירותא דכספא קבילי עלי נטירותא דדהבא לא קבילי עלי א"ל רב מרדכי לרב אשי אתון בדרבא מתניתו לה אנן ממתניתא פשיטא לן חטין וחופן בשעורין שעורין וחופן בחטין אינו משלם אלא דמי שעורין בלבד אלמא אמר ליה נטירותא דשערי קבילי עלי הכא נמו אמרה ליה נטירותא דדהבא לא קבילי עלי אמר רב

בהן כל כד: מאי הוה לך גביה דאוקתיה. צידים שטרפתו או שהשלכתו לים. ולא דמי למשאיל מקום לחבירו להגדיש שעורין והגדיש חטים דאמרן לעיל אינו משלם אלא דמי שעורין דמבעיר לא מוזיק צידים הוה אלא פושע כדכתיב⁷ כי תלך אש מעלמה מפי המורה: פשעה צו. לא שמרתו כדרך השומרים ואצד: [בדרבנא] מסניסו לה. משמיה דרבא אמריתו לה: שעורין וחופן בחטין. נותן לו רשות להגדיש שעורין ולא חטין: שמעיס מילתא לר' יהודה. אליבא דר' יהודה דמתני': עשו סקנא נגול צאשו. כי היכי דתקנו רבנן לנגול לישבע כמה גולו ויטול דתנן צמסכת שזעות (דף מד:) אלו נשבעין ונוטלין השכיר והנגול כך תקנו צאשו שישבע מה הטמין ויטול: אליבא דמ"ד לא דיינינן דינא דגרמי. צפרק הגזול ומאכיל (לקמן דף קיז:): כנספתא. ארגו שמניחין צו כספיים: אמיד. עשיר שאומדין אותו לכלי כסף: מתני'

מקרה דומה – מסברא או מן הברייתא?

אמר רבא:

נימוק	מה הדין?	מה עשתה האשה?	
לא לגיטימי להזיק בידיים!	חייבת לשלם את שוויו - זהב	מזיקה דינר של זהב שחשבה שהוא של כסף	1
היא קבלה על עצמה שמירת כסף ולא זהב, ופשעה במה שחשבה	חייבת לשלם כאילו שוויו כסף	פשעה בדינר של זהב שחשבה שהוא של כסף	2

במה דברים אמורים במדליק בתוך שלו והלכה ודלקה בתוך של חברו אבל מדליק בתוך של חברו⁶ (דברי הכל) משלם כל מה שהיה בתוכו ומודה ר' יהודה לחכמים "במשאיל מקום לחבירו להגדיש גדיש והגדיש והטמין שאין משלם אלא דמי גדיש בלבד להגדיש הטין והגדיש שעורין שעורין והגדיש הטין וחופן בשעורין שעורין וחופן בחטים שאינו משלם אלא דמי שעורין בלבד אמר רבא יהנותן דינר זהב לאשה ואמר לה הזהרי בו של כסף הוא הזיקתו משלמת דינר זהב משום דאמר לה מאי הוה לך גביה דאוקתיה יפשעה בו משלמת של כסף דאמרה ליה נטירותא דכספא קבילי עלי נטירותא דדהבא לא קבילי עלי א"ל רב מרדכי לרב אשי אתון בדרבא מתניתו לה אנן ממתניתא פשיטא לן הטין וחופן בשעורין שעורין וחופן בחטין אינו משלם אלא דמי שעורין בלבד אלמא אמר ליה נטירותא דשערי קבילי עלי הכא נמו אמרה ליה נטירותא דדהבא לא קבילי עלי אמר רב

בהן כל כד: מאי הוה לך גביה דאוקתיה. צידים שטרפתו או שהשלכתו לים. ולא דמי למשאיל מקום לחבירו להגדיש שעורין והגדיש חטים דאמרן לעיל אינו משלם אלא דמי שעורין דמבעיר לא מוזק צידים הוא אלא פושע כדכתיב⁷ כי תלך אש מעממה מפי המורה: פשעה זו. לא שמרתו כדרך השומרים ואבד: [בדרבנא] מסניסו לה. משמיה דרבא אמריתו לה: שעורין וחופן בחטין. נותן לו רשות להגדיש שעורין ולא חטין: שמעיס מילתא לר' יהודה. אליבא דר' יהודה דמתני': עשו סקנא נגול צאשו. כי היכי דתקנו רבנן לנגול ליטבע כמה גולו ויטול דתנן במסכת שבועות (דף מד:) אלו נטבעין ונטולין השכיר והנגול כך תקנו צאשו שיטבע מה הטמין ויטול: אליבא דמ"ד לא דיינינן דינא דגרמא. צפרק הגוזל ומאכיל (לקמן דף קז:): כנספתא. ארגו שמניחין צו כספיים: אמיד. עשיר שאומדין אותו לכלי כסף: מתני'

מקרה דומה – מסברא או מן הברייתא?

אמר רבא: הנותן דינר זהב לאשה,

ואמר לה הזהרי בו של כסף הוא,

הזיקתו - משלמת דינר זהב, משום דאמר לה: מאי

הוה ליך גביה דאזקתיה;

פשעה בו - משלמת של כסף, דאמרה ליה: נטירותא

דכספא קבילי עלי, נטירותא דדהבא לא קבילי עלי.

א"ל רב מרדכי לרב אשי: אתון בדרבא מתניתו לה,

אנן ממתניתא פשיטא לן:

חטין וחיפן בשעורין, שעורין וחיפן בחטין - אינו משלם

אלא דמי שעורין בלבד;

אלמא אמר ליה: נטירותא דשערי קבילי עלי,

הכא נמי אמרה ליה: נטירותא דדהבא לא קבילי עלי.

במה דברים אמורים במדליק בתוך שלו
והלכה ודלקה בתוך של חברו אבל מדליק
בתוך של חברו⁶ (דברי הכל) משלם כל מה
שהיה בתוכו ומודה ר' יהודה לחכמים
"במשאיל מקום לחבירו להגדיש גדיש
והגדיש והטמין שאין משלם אלא דמי גדיש
בלבד להגדיש חטין והגדיש שעורין שעורין
והגדיש חטין חטין וחיפן בשעורין שעורין
וחיפן בחטים שאינו משלם אלא דמי שעורין
בלבד אמר רבא: הנותן דינר זהב לאשה
ואמר לה הזהרי בו של כסף הוא הזיקתו
משלמת דינר זהב משום דאמר לה מאי הוה
ליך גביה דאזקתיה יפשעה בו משלמת של
כסף דאמרה ליה נטירותא דכספא קבילי
עלי נטירותא דדהבא לא קבילי עלי א"ל רב
מרדכי לרב אשי אתון בדרבא מתניתו לה
אנן ממתניתא פשיטא לן חטין וחיפן בשעורין
שעורין וחיפן בחטין אינו משלם אלא דמי
שעורין בלבד אלמא אמר ליה נטירותא
דשערי קבילי עלי הכא נמי אמרה ליה
נטירותא דדהבא לא קבילי עלי אמר רב

בהן כל כד: מאי הוה ליך גביה
דאזקתיה. צידים שטרפתו או שהשלכתו
ליס. ולא דמי למשאיל מקום לחבירו
להגדיש שעורין והגדיש חטים דאמרן
לעיל אינו משלם אלא דמי שעורין
דמבעיר לא מוזיק צידים הוה אלא אלא
פושע כדכתיב⁷ כי תלא אש מעלמה
מפי המורה: פשעה צו. לא שמרתו
כדרך השומרים ואצד: [בדריבא]
מסניטו לה. משמיה דרבא אמריתו
לה: שעורין וחיפן בחטין. נותן לו
רשות להגדיש שעורין ולא חטין: שמעיה
מילתא לר' יהודה. אליבא דר' יהודה
דמתני': עשו סקנא נגול צאשו. כי
היכי דתקנו רבנן לנגול ליטבע כמה
גולו ויטול דתנן צמסכת שזעות
(דף מד:) אלו נשבעין ונטולין השכיר
והנגול כך תקנו צאשו שיטבע מה
הטמין ויטול: אליבא דמ"ד לא
דיינינן דינא דגרמא. צפרק הגוזל
ומאכיל (לקמן דף קז:): כנספתא. ארגו
שמניחין צו כספיה: אמיד. עשיר
שאומדין אותו לכלי כסף:
מתני'

מקרה דומה – מסברא או מן הברייתא?

אמר רבא: הנותן דינר זהב לאשה,
ואמר לה הזהרי בו של כסף הוא,

הזיקתו - משלמת דינר זהב, משום דאמר לה: מאי
הוה ליך גביה דאזקתיה;

פשעה בו - משלמת של כסף, דאמרה ליה: נטירותא
דכספא קבילי עלי, נטירותא דדהבא לא קבילי עלי.

א"ל רב מרדכי לרב אשי: אתון בדרבא מתניתו לה,
אנן ממתניתא פשיטא לן:
חטין וחיפן בשעורין, שעורין וחיפן בחטין - אינו משלם
אלא דמי שעורין בלבד;
אלמא אמר ליה: נטירותא דשערי קבילי עלי,
הכא נמי אמרה ליה: נטירותא דדהבא לא קבילי עלי.

ורבנן מילתייהו מפרשי ולאן אמילתא
דרבי יהודה קיימי:

ישאיןן משלם אלא דמי שעורין

צמדליק צתוך שלו איירי
דאי צמדליק צתוך של חצירו שעורין
והגדיש חטין למה לא ישלם חטין
כיון דחזי להו וצסמוך מדמי להו נמי
לנותן דינר זהב לאשה ופשעה צו
משמע דהיינו מדליק צתוך שלו והלכה
צתוך של חצרו:

א. לאיזה מן המקרים של
רבא דומה משנתנו לפי רב
מרדכי, ולמה?

ב. מה לומד תוספות (ד"ה
שאינו) מזה שהשווה רב
מרדכי את המקרה של
האשה שפשעה בדינר
למקרה של הברייתא?

תקנת הנגזל בטמון??

א. מה הייתה ההלכה
ששכח רב ששמע על
שיטת ר' יהודה?

ב. איזו שאלה שאל
אמימר בקשר להלכה זו?

ג. לפי איזו שיטה אין כלל
שאלה, ולמה?

ד. מהי ההתלבטות לפי
השיטה השנייה?

ש. שערין ותימן פושין. עומן לו
רשות להגדיש שערין ולא חטיין: שמעית
מילתא לר' יהודה. אליבא דר' יהודה
דמתני': עשו תקנת נגזל באשו. כי
היכי דתקנו רבנן לנגזל לישבע כמה
גזלו ויטול דתנן צמסכת שזועות
(דף מד:): אלו נשבעין ונוטלין השכיר
והנגזל כך תקנו באשו שישבע מה
הטמון ויטול: אליבא דמ"ד לא
דיינינן דינא דגרמי. צפרק הגזול
ומאכיל (לקמן דף קי:): בכספתא. ארגז
שמניחין בו כספיים: אמיד. עשיר
שאומדין אותו לכלי כסף:

מתני'

בלבד אמר רבא יהנותן דינר זהב לאשה
ואמר לה הזהרי בו של כסף הוא הזיקתו
משלמת דינר זהב משום דאמר לה מאי הוה
ליך גביה דאזקתיה יפשעה בו משלמת של
כסף דאמרה ליה נטירותא דכספא קבילי
עלי נטירותא דדהבא לא קבילי עלי א"ל רב
מרדכי לרב אשי אתון בדרבא מתניתו לה
אנן ממתניתא פשיטא לן חטיין וחיפן בשעורין
שעורין וחיפן בחטיין אינו משלם אלא דמי
שעורין בלבד אלמא אמר ליה נטירותא
דשערי קבילי עלי הכא נמי אמרה ליה
נטירותא דדהבא לא קבילי עלי אמר רב
שמעית מילתא לר' יהודה ולא ידענא מאי
היא אמר שמואל ולא ידע אבא מאי שמיע ליה לר' יהודה דמחייב על נזקי
טמון באש עשו תקנת נגזל באשו בעי אמימר עשו תקנת נגזל במסור או לא
אליבא דמ"ד לא דיינינן דינא דגרמי לא תבעי לך דמסירות נמי לא דיינינן
אלא כי תבעי לך אליבא דמ"ד ידיינינן דינא דגרמי. עשו תקנת נגזל במסור
דמשתבע ושקיל או לא יתקו ההוא גברא דבטש בכספתא דחבריה שדייה
בנהרא אתא מריה ואמר הכי והכי הוה לי בגוה יתיב רב אשי וקא מעיין

שני מקרים לקינוח ☺

א. מקרה הגיע לרב אשי –
מה היה המקרה?

ב. רב אשי התלבט ורב אחא
בריה דרבא לא הבין למה
התלבט – למה נראה לו
שהדין פשוט?

ג. איך הסביר רב אשי את
הסיבה לסיבוך בדין?

ד. שאלה דומה שאל ר' יימר
את רב אשי – מה המקרה
ומהי ההתלבטות?
(ההתלבטות לא כתובה,
צריכים להבין אותה מתוך
תיאור המקרה וההקשר).

ה. איך ענה ר' אשי במקרה
זה?

ומאכיל (לקמן 97 ק"ז): **בכספתא**. ארגז
שמניחין בו כספים: **אמיד**. עשיר
שאומדין אותו לכלי **כסף**:
מתני'

שעורין בלבד אלמא אמר ליה נטירותא
דשערי קבילי עלי הכא נמי אמרה ליה
נטירותא דדהבא לא קבילי עלי אמר רב
שמעית מילתא לר' יהודה ולא ידענא מאי
היא אמר שמואל ולא ידע אבא מאי שמיע ליה לר' יהודה דמחייב על נזקי
טמון באש יעשו תקנת נגזל באשו בעי אמימר עשו תקנת נגזל במסור או לא
אליבא דמ"ד לא דיינינן דינא דגרמי לא תבעי לך דמסירות נמי לא דיינינן
אלא כי תבעי לך אליבא דמ"ד ידיינינן דינא דגרמי ° עשו תקנת נגזל במסור
דמשתבע ושקיל או לא יתיקו ההוא גברא ידבטש בכספתא דחבריה שדייה
בנהרא אתא מריה ואמר הכי והכי הוה לי בגוה יתיב רב אשי וקא מעיין
ביה כי האי גוונא מאי א"ל רבינא לרב אחא בריה דרבא ואמרי לה רב אחא
בריה דרבא לרב אשי לאו היינו מתניתין דתנן ומודים חכמים לר' יהודה
במדליק את הבירה שמשלם כל מה שבתוכו שכן דרך בני אדם להניח
בבתים אמר ליה אי דקא טעין זוזי הכא נמי הכא ° (במאי עסקינן) דקא
טעין מרגניתא מאי מי מנחי אינשי מרגניתא בכספתא או לא יתיקו ° א"ל
רב יימר לרב אשי טעין כסא דכספא בבירה מאי אמר ליה יחוינא אי
איניש אמיד הוא דאית ליה כסא דכספא אי נמי איניש מהימנא הוא
דמפקדי אינשי גביה משתבע ושקיל ואי לא לאן כל כמיניה א"ל רב אדא

בגמרא אמר ליה רב אדא וכו' מה בין חמסן לגזלן. ותימה מה ענין זה לכאן ונראה דמייתי לה משום דקאמר לעיל שעשו תקנת נגזל באשו וכן במסור מספקא ליה ואף על גב דבמתני' דשבועות לא קחשיב אלא נגזל לחד וא"כ סד"א שהכל בכלל גזלן דכל מאן דמפסיד ממונא דחבריה גזלן מקרי להכי מקשה מה בין גזלן לחמסן ומשני דחמסן היינו דיהיב דמי אבל בלא דמי בכל מילי מיקרי גזלן ובאמת צ"ע לדינא מאן דמזיק ממון חבירו בידיים אי מיקרי גזלן לענין עדות ומלשון הפוסקים לא מצינו דפסול אלא מסור לחד אלא מסברא נראה דפסול דמה לי גזל לעצמו ומה לי גזל על מנת לאבדה ואף על פי שמשלם הזיקו מ"מ פושע מיקרי ולא גרע מחמסן וכן משמע מסוגייתינו מלשון המפרשים דמבעיר בכוונה וכן בטש בכספתא מיקרי גזלן גמור וצ"ע:

פני יהושע (ב"ק סב ע"א)